

Niät bßn hay đau khå, rät läi ä näi tâm chúng ta mà thôi.

ä

Häi: Kính bßch thßy, mäi khi vào chùa nhìn lên bßn Phät, thßy äng Phät ngäi trên tòa sen, nhäng thú thät con không hiäu ý nghĩa cäa hình änh hoa sen nhä thä nào? Mà khi vào chùa nhìn đâu cũng thßy hoa sen cä. Kính mong thßy giäi thích cho chúng con hiäu. Con cảm än thßy.

Đáp: Điäu thäc mäc cäa Phät tä vä vän đä ý nghĩa tiêu biäu cäa hình änh hoa sen, thät là häu lý và rät thú vä. Vì ý nghĩa cäa hoa sen, trong nhà Phät giäi thích rät räng và rät quý träng hoa sen. Có thä nói hoa sen là mät đäc träng mà phän län rãi rác trong các kinh đän Phät giáo: Nguyên Thßy và Phät Triän đäu có đäc pä đän. Mät bß Kinh Đäi Thßa träng đäi mà häu hät Phät tä thuäc Phät giáo Bäc Tông ít nhiäu đäu có đäc täng qua, chäng nhäng đäc täng thôi mà còn quan tâm nghiên cäu häc häi näa, đó là bß Kinh Điäu Phäp Liên Hoa.

Ngoài ra, hoa sen còn đäc biäu träng qua nhäng lãnh väc khác mang tính đäc thù văn hóa cäa mäi quäc gia dân täc theo Phät giáo. Nhät là đäi väi các näc Phät giáo Á Châu. Đäi väi các näc Phät giáo Á Châu, tiêu biäu là Trung Hoa và Viät Nam... hoa sen đäc träng bày trong chùa hoäc qua các phù hiäu cä đoàn hay các phù hiäu khác cäa mät vài đoàn thä trong Phät giáo. Nhä đoàn thä Gia Đänh Phät Tä chäng hän. Và trong các Tông phái Phät giáo có mät Tông läy hoa sen mà đät tên cho mät Tông phái, đó là Tänh Đä Tông, còn gäi là Liên Tông. Nhä väy, cho chúng ta thßy mät cách khái quát räng, hình änh hoa sen trong Phät giáo cái thâm nghĩa cäa nó quan träng đän ngän nào. Vì thä, ä đây, chúng tôi chä xin giäi thích mät cách khái läc qua mät vài đäc tính tiêu biäu mang tính än nghĩa trong giáo lý Phät giáo mà thôi.

Đôi loài hoa sen có 8 đức tính tuy t di u sau đây: 1. Không nhiễm. 2. Tr ng thanh. 3. Kiên nh n. 4. Viên dung 5. Thanh l ng. 6. Hành tr c. 7. Ng u không. 8. B ng th c.

1. Đức tính không nhiễm: Hoa sen dù mọc lên t bùn nh , nh ng tính ch t c a nó v n không mang mùi hôi c a bùn. Ca Dao Vi t Nam có bài nói v đức tính không c u nhiễm n y:

*Trong đ m gì đ p b ng sen
Lá xanh bông tr ng l i chen nh y vàng
Nh y vàng bông tr ng lá xanh
G n bùn mà ch ng hôi tanh mùi bùn.*

Dù n m trong bùn tr i qua nhi u ngày tháng, nh ng hoa sen v n ch ngày v n mình lên kh i m t n c đ n ra và r i khoe h ng khoe s c, ngát t a h ng th m cùng kh p đ t tr i. Ta th y gi a bùn và hoa không dính dáng gì nhau. Bùn là t ng tr ng cho phi n nảo nhiễm ô, còn hoa sen là tiêu bi u cho thanh t nh. Đi u n y, đ nói lên cái ý nghĩa thâm tr m là ch Phật B tát ra đ i, các Ngài v n sinh ho t trong dòng đ i, nh ng các Ngài không bao gi b c u nhiễm. C tr n b t nhiễm tr n là th . Ng c l i, chúng ta thì có khác. Chúng ta đ ng đâu nhiễm đó. M c dù trong m i ng i chúng ta đ u s n có hoa sen b t c u nhiễm n y. Hoa sen là đ tiêu bi u n đ cho m i ng i chúng ta ai ai cũng s n có Phật tánh. Mà Phật tánh v n không c u nhiễm, vì b n ch t c a nó thanh t nh sáng su t. Nh ng vì chúng ta theo dòng vô minh v ng nghi p mà t o ra nhi u t i l i đ r i b dính m c trong tr n lao ô nhiễm. Đó là đức tính th nh .

2. Tr ng thanh: Tr ng thanh là lóng trong. Đi m đ c bi t là ch nào có hoa sen m c, thì ch đó n c không bao gi đ c. Do đó, khi chúng ta hái hoa sen, thì kh i c n ph i r a, b i hoa sen không dính bùn nh . B i vì b n ch t c a nó mang s n tính tr ng thanh. Đi u n y đ nói lên cái ý nghĩa bi u tr ng r ng, n i nào có ch Phật, B tát ra đ i, thì n i đó s đ m l i cho chúng sanh có s an n mát đ u. Ng c l i, n i nào có nh ng ph n t x u ác b t l ng, thì n i đó ch c ch n là s x y ra l m đ i u phi n ph c h a h i b t an.

Đ c tính tr ng thanh n y, các loài hoa khác không có. Đ c tánh n y, n u chúng ta khéo bi t áp đ ng vào đ i s ng th c t h ng ngày, thì cũng r t là l i ích. Vì sao? Vì có th ng xuyên lóng l ng c u u phi n nảo thì n c h tâm c a chúng ta m i trong s ch thanh l ng đ c. Mà phi n nảo không có, t t nhiên là chúng ta s có an l c h nh phúc ngay.

3. Kiên Nh&#n: Nh&# chúng ta đã bi&#t, hoa sen là lo&#i t&#c c&#n th&#o, t&#c m&#t lo&#i c&# n&#y m&#m t&# r&# c&# c&#a n&#m tr&#c. Hoa sen mang đ&#c t&#nh ki&#n nh&#n r&#t là k&# thú. R&# c&# c&#a nó n&#m trong bùn th&#t lâu đ&# ch&# đ&#i khi h&#i t&# đ&#y đ&# nh&#n duyên là nó s&# n&#y m&#m ngay. S&# ch&# đ&#i đó, t&#c là đ&#c t&#nh ki&#n nh&#n. Đ&#c t&#nh n&#y, r&#t c&#n thi&#t trong đ&#i s&#ng h&#ng ng&#y c&#a chúng ta. Ng&#&#i nào c&# đ&#c t&#nh ki&#n nh&#n n&#y, thì ng&#&#i đó khi ra làm vi&#c gì ch&#c ch&#n s&# đ&# đ&#t đ&#c thành công. B&#ng ng&#&#c l&#i, thì khó mong đ&#t đ&#c.

Có nhi&#u khi, vì m&#t vi&#c r&#t nh&# nh&#t nào đó x&#y ra mà chúng ta cũng không đ&# s&#c ki&#n nh&#n đ&# v&#t qua, thì đ&#ng nói chi đ&#n vi&#c tr&#ng đ&#i. Vi&#c đ&#i cũng nh&# vi&#c đ&#o mu&#n có k&#t qu&# t&#t đ&#p, t&#t nhiên, chúng ta ph&#i có đ&#c t&#nh ki&#n nh&#n n&#y. N&#u không, thì khó mà thành công trong b&#t c&# lãnh v&#c nào. Cho nên, đ&#c t&#nh ki&#n nh&#n là m&#t đ&#c t&#nh t&#i thi&#t y&#u trong đ&#i s&#ng h&#ng th&#ng thăng hoa, khác nào hoa sen đã ki&#n nh&#n v&#n lên tìm s&# s&#ng cao đ&#p v&#y.

4. T&#nh Viên Dung: Đ&#c t&#nh n&#y, đ&#c bi&#t ch&# có hoa sen m&#i có. Vì hoa sen có nh&#ng cánh hoa bao b&#c g&#ng sen tròn tr&#a. Đây là tiêu bi&#u cho t&#nh viên giác c&#a m&#i chúng sanh s&#n có. T&#nh viên giác v&#t ngoài ph&#m tr&#nh nhân duyên đ&#i đ&#i. Hoa sen t&# lúc n&# cho đ&#n lúc tàn, không b&# loài ong b&#m làm h&# ho&#i, khác v&#i các loài hoa khác b&# ong b&#m tìm đ&#n bu đ&#u và hút l&#y nh&#y. Đi&#u n&#y, nói lên t&#nh viên giác tròn sáng vô ng&#i, không b&# c&#nh nào có th&# làm tiêu ho&#i ô nhi&#m nó đ&#c.

5. Thanh L&#ng: Thông th&#ng các loài hoa thi nhau đua n&# vào mùa Xuân, vì mùa Xuân là mùa mát m&#. Ng&#&#c l&#i, chúng không th&# n&# hoa vào mùa Thu hay mùa Đông. Vì mùa Thu là mùa hay có m&#a ph&#n còn mùa Đông thì giá l&#nh. Do đó, không thích h&#p cho các loài hoa khai hoa n&# nh&#y. Khác h&#n các loài hoa khác, hoa sen l&#i n&# vào mùa H&#, đây là mùa nóng b&#c. Đi&#u n&#y, đ&# nói lên ý nghĩa ch&# Ph&#t B&# tát ra đ&#i trong cõi đ&#i ngũ tr&#c, chúng sanh đ&#y đ&#y phi&#n não, b&#c bách khó ch&#u, các Ng&#i mang l&#i n&#c cam l&# t&# bi đ&# t&#i t&#m làm mát đ&#u cho m&#i ng&#&#i.

Gi&#a mùa hè oi &# nóng b&#c, nh&#ng hoa sen v&#n b&#t ch&#p s&# nóng b&#c đó mà v&#n v&#n mình m&#c lên, đ&# nói lên r&#ng, dù chúng ta đang s&#ng trong nhà l&#a tam gi&#i đang b&# thi&#u đ&#t b&#i nh&#ng th&# l&#a đ&#c v&#ng tham sân si...nh&#ng chúng ta v&#n c&# g&#ng b&#n tâm nh&#n n&#i ch&#u đ&#ng đ&# kh&#c ph&#c v&#t qua. Đ&#ng th&#i dùng n&#c chánh pháp đ&# t&#i t&#m làm mát đ&#u tâm h&#n.

6. Hành tr&#c: Hành tr&#c là ch&# cho thân ngay th&#ng. Không có loài hoa nào m&#c lên mà có thân hình (c&#ng sen) ngay th&#ng nh&# hoa sen. Đi&#u n&#y, đ&# tiêu bi&#u: “ng&#i tu hành c&#n ph&#i s&#a thân và tâm cho ngay th&#ng”. Trong Kinh Duy Ma C&#t có câu nói: “Tr&#c tâm t&#c th&# đ&#o tràng”. Dù s&#ng trong b&#t c&# hoàn c&#nh thu&#n ngh&#ch nào hay &# b&#t c&# n&#i đâu mà tâm ta ngay th&#ng, t&#c không kh&#i nghĩ hai bên: có, không, ph&#i trái v.v...dù là &# n&#i gi&#a ch&# búa, thì ta cũng bi&#n n&#i đó thành đ&#o tràng. Đ&#o tràng là n&#i thanh t&#nh. Nh&# v&#y, đ&#c tánh ngay th&#ng là đ&#c tánh mà ng&#i Phật t&# c&#n ph&#i áp đ&#ng hành trì trong đ&#i s&#ng th&#c t&#. Có th&#, thì chúng ta m&#i có s&# l&#i l&#c, nh&# hoa sen m&#c t&# b&#n th&#ng lên và r&#i khoe h&#ng khoe s&#c v&#y.

7. Ng&#u không: Hoa sen tuy thân ngay th&#ng, nh&#ng trong ru&#t thì tr&#ng r&#ng. Đi&#m đ&#c bi&#t n&#y đ&# nói lên m&#t ý nghĩa r&#t thâm tr&#m là ng&#i tu hành c&#n ph&#i có tánh h&#x&. Hai đ&#c tánh n&#y B&#tát luôn th&#c hi&#n. Nói đ&#n h&#nh h&#x&, chúng ta li&#n nghĩ ngay đ&#n B&#tát Di L&#c.

*Đ&#c Di L&#c ng&#i tr&# b&#ng đá
&# Bao b&#i tr&#n b&#m đã r&#i r&#i
&# M&#c cho th&# cu&#c đ&#y v&#i
&# Đ&#ng đ&#ng nh&# m&#t n&# c&#i an nhiên.*

Đ&#i v&#i B&#tát Di L&#c m&#i vi&#c đ&#n và đi, t&#t c&#
ch&# là m&#t n&# c&#i an nhiên. M&#t n&# c&#i khi nhìn th&#y:

*M&#t trông th&#y s&#c thì thôi
&# Tai nghe th&#y t&#ng nghe r&#i thì không
&# Tr&# tr&# l&#ng l&#ng c&#i lòng
&# Nh&# nh&#ng ta b&#c trong vòng tr&#n ai.*

8. B&#ng th&#c: Các loài hoa khác, khi bông tàn m&#i k&#t n&# thành trái và có h&#t. Ng&#c l&#i, hoa sen thì không nh&# th&#. Hoa sen n&# ra thì đã có g&#ng có h&#t s&#n r&#i. Đó là nhân qu&# đ&#ng th&#i. Đi&#u n&#y, nói lên m&#t tri&#t lý s&#ng; nhân qu&# không bao gi&# sai khác. Nhân qu&# nh&# hình v&#i bóng, hình th&# nào, thì bóng nh&# th&# đó.

Th&# nên, mu&#n cho đ&#i s&#ng đ&#c an &#n t&#i mát th&#m tho nh&# hoa sen, thì chúng ta nên nh&# đ&#n lý nhân qu&# mà hành x&# tu nhân tích đ&#c, làm l&#i ích cho mình và ng&#i, thì ch&#c ch&#n chúng ta s&# có h&#nh phúc an l&#c ngay trong đ&#i s&#ng hi&#n th&#c, không c&#n ph&#i t&#n công hao s&#c tìm n&#i đâu xa xôi. Ni&#t bàn hay đau

Ý nghĩa hoa sen trong Phật giáo

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Ba, 14 Tháng 9 Năm 2010 11:02

khå , råt låi ånåi tâm chúng ta mà thôi.

Trên đây, chúng tôi chå nêu ra trình bày måt cách khái yåu vå nhång đåc tánh cåa hoa sen mà thôi. Thåt ra, ý nghĩa cåa hoa sen råt thâm thúy, không thå nào giåi thích håt đåc. Tuy nhiên, qua 8 đåc tánh tiêu biåu trên, thiåt nghĩ, cũng tåm đå đå chúng ta hiåu đåc phån nào vå triåt lý và hình ånh hoa sen biåu trång trong Phåt giáo.